

Врз основа на член 36 став 1 точка 15 од Законот за Локална Самоуправа („Сл. весник на РМ“ бр.5/02) и член 14 точка 41 од Статутот на Општина Крива Паланка („Службен гласник на Општина Крива Паланка“ број 08/2010, 08/2014, 02/2018 и 03/2019), Советот на Општина Крива Паланка на седницата одржана на 27.11.2020 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА ЗА 2021 година

Вовед:

Програмата за локален економски развој претставува дефиниран збир на активности, кои се планира да се реализираат во текот на 2021 година. Реализацијата на оваа програма треба да поттикне и обезбеди континуиран одржлив развој, кој треба да го подобри нивото на животниот стандард на жителите на Крива Паланка.

Општините со Законот за локална самоуправа од 2002 година, имаат надлежност и улога да го водат и спроведуваат планирањето на локалниот економски развој, покрај приватниот сектор како главен двигател на локалниот економски развој, бидејќи мерките на национално ниво не секогаш се во можност прецизно да ги идентификуват потребите на општините.

Битно да се спомене е дека сите мерки кои ги предлага и презема локалната власт се индиректни и поттикнувачки, со што се овозможува откривањето на најдобрите практики за развој и одржлив економски раст да припадне на граѓаните и граѓанките, бидејќи подготвеноста за активно учество на заедницата е пресудна за успешно спроведување на иницијативите.

Вклученоста на цела мрежа луѓе и институции претставува клучен елемент за локалниот економски развој, а физичкиот и човечки капитал, природните ресурси и технолошкото знаење се фактори кои доколку правилно се искористат во голема мера ќе ја унапредат конкурентната способност на локално ниво, но истовремено ќе придонесат за промовирање и создавање дополнителна вредност на постојните локалните бизниси, ќе поттикнат отворање на нови бизниси кои ќе генерираат нови вработувања и самовработувања во локалната заедница.

Имајќи ја предвид јасната претстава за пазарниот механизам и двигателите на локалниот економскиот пораст, постојната конкурентна позиција и начинот на функционирање, програмата за поддршка на локалниот економски развој, предвидува мерки за подобрување на деловното опкружување, јакнење на интерсекторската соработка и претприемништвото во заедницата.

Подготовката на програмата се базира врз претходно изработените проценки и анализи на заедницата, стратегиите и плановите за развојот на општината во сите тематски области во кои локалната самоуправа има законски надлежности.

Развојни приоритети:

Општина Крива Паланка во 2021 година ќе настојува да обезбеди поволни предуслови за локалниот економски развој. За таа цел активностите ќе бидат насочени кон создавање услови за поттикнување на локалниот социоекономски развој, поддршка на проектите и активностите, кои придонесуваат за унапредување на економскиот развој и руралниот развој, како и за привлекување на домашни и странски инвеститори.

Истовремено, залагањата ќе бидат насочени кон унапредување на локалната, регионалната и прекуграничната соработка преку реализација на веќе одобрени проекти и аплицирање за нови проекти пред национални и меѓународни организации, институции и фондови.

Програмата и програмските активности се усогласени со Стратегијата за локален развој на општината, Стратегијата за иновации на Република Македонија 2012 - 2020, Националната стратегија за одржлив развој 2009 - 2030, Националната стратегија за интеграција на РСМ во Европската Унија, Стратешкиот документ за помош на земјата од ЕУ за периодот 2014 - 2020, Национална стратегија за намалување на сиромаштијата и социјалната исклученост на РСМ за периодот 2010 - 2020, како и со целите за развој на ООН, согласно на последниот извештај за реализацијата на глобалните цели на Република Северна Македонија.

Цели:

Основната цел на програмата за ЛЕР е:

1. Постојните ресурси (географската местоположба, природните ресурси и потенцијали, традиција, култура, постојната социоекономска инфраструктура и друго) да се стават во функција на забрзување на социо-економски одржлив развој на локалната заедница.
2. Зголемување на буџетските приходи на општината од донации/грантови од национални и меѓународни институции, организации, агенции и фондови, пред се ефикасно искористување на предпристапните фондови од ИПА 2 Програмата на Европската Унија и други кохезиони фондови на Унијата кои со отпочнување на преговорите ќе ни бидат достапни.

АКТИВНОСТИ:

1. **Креирање на конкурентни предности на локалното деловно опкружување и бизнис средина примамлива за нови зелени економски инвестиции (домашни и странски).**

1.1 Подготовка на урбанистичко-планска и техничка документација

Активноста се состои од обезбедување на урбанистички услови (урбанистички планови и техничка документација) и градежни парцели (за мини индустриски

локации) за реализација на инвестициони проекти на заинтересираните домашни и странски инвеститори. *(Низ подрачјето на општина Крива Паланка поминува гасовод за транспорт на природен гас, кој од Русија преку Бугарија се транспортира во нашата држава, исто на територијата на градот постои главна гасоводна приклучна подстанција.)* Намерата е да се обезбедат сите услови и предуслови за искористување на природниот гас од страна на бизнис секторот како поефтин енергенс со што се јакнат конкурентните предности на локалните производи и услуги, се подобрува деловното опкружување, а воедно и конкурентната предност на општината за привлекување и реализација на домашни и странски нови инвестициони вложувања.

Ваквите активности ќе се обезбедат преку соодветните буџетски програми на општина Крива Паланка.

1.2 Поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на заедницата, отчетност и транспарентност на општината

Активноста се состои од организирање на буџетски, бизнис, тематски и проектни форуми со цел партиципативно учество на пошироката заедница во планирањето и креирањето на локалните политики и носењето на одлуките во заедницата, а во делот на континуирана отчетност и транспарентност, активноста предвидува поставување на електронска инфо табла во соработка со канцеларијата на ОБСЕ во Република Северна Македонија, во кругот на општината и истата ќе нуди тековни и последователни информации за текот и реализацијата на активностите/проектите и политиките на општината, но ќе биде поврзана и со веб страницата на општината.

Го одбравме форумот како најцелисходна алатка за консултација и партиципативно учество на граѓаните и граѓанките во локалните одлучувачки процеси, поради тоа што кај другите алатки за партиципативно учество граѓаните се консултирани, но крајните одлуки ги носат самите локални власти, додека кај форумот, како демократска консултативна алатка, граѓаните и општинската администрација вклучително и локалните власти дискутираат и заедно ги одредуваат приоритетите и ги носат одлуките и, што е најзначајно, за разлика од другите форми на граѓанско учество, форумот секогаш има повратна информација за текот и реализацијата на форумските одлуки.

Транспарентноста и отчетноста, надополнети со партиципативноста, се основни принципи на доброто владеење и се клучни за јавноста да има информации и увид, но и да учествува во креирањето на општествените политики. Она што е од огромно значење, тоа е граѓаните, во што е можно поголема мера да партиципираат во процесот на донесувањето на одлуки и во креирањето на локалните политики и важните стратешки документи, кои што нив директно или индиректно ги засегаат. Основната претпоставка поаѓа од тоа дека демократскиот капацитет на општините е во директна корелација со транспарентноста, отчетноста и партиципативноста.

Предвиден буџет:

- **Канцеларија на ОБСЕ во Република Северна Македонија - 220.000,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка – 100.000,00 денари**

2. Јакнење и развој на мали и средни претпријатија (МСП)

Активностите на Општина Крива Паланка се фокусираат на развој на различни економски сектори и зголемен раст на МСП преку пристап до подобрена едукација и

стекнување на нови вештини и капацитети во секторите, како и пристап до поефтин енергенс со што директно се генерира конкурентна предност на производитите и услугите, зголемување на обемот на економските активности, како и пристапот до нови пазари, што пак, од друга страна, е во директна корелација со растот и развојот на МСП.

2.1 Изработка на база на податоци на МСП кои функционираат на територијата на општината.

Активноста се состои од изработка на детална база со сите карактеристики на фирмите по дејност, по обем на бизнис, сировини, број на вработени, разделени според пол и возраст и сл. Оваа база ќе овозможи полесно утврдување на потребите и приоритетите на фирмите од општина Крива Паланка. За да може да се реализираат што поефикасно и попрактично предвидените активности од областа на локалниот економски развој, потребно е да се има свежа и секогаш ажурирана база на податоци на сите правни субјекти кои остваруваат деловна активност на територијата на општина Крива Паланка.

Предвиден буџет:

- **Нема буџетски импликации**

2.2 Јакнење на претприемачките вештини и капацитети на постојните и нови - потенцијални претприемачи и претприемачки

Активноста се состои од обука за менаџмент и претприемништво, како и технолошки иновации на постоечки и нови потенцијални претприемачи и претприемачки и развој на бизнис идеи и бизнис планови, при што ќе се обрне посебно внимание на родовата рамнотеженост на учесниците.

Туризам и угостителство, зелена економија и креативни индустрии се избрани како сектори во кои најмногу ќе се делува и кои најповеќе ќе бидат опфатени, а пред се, поради нивниот потенцијал за раст.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка 120.000,00 денари**

2.3 Подобрени капацитети на локалната бизнис заедница за пристап до капитал за постојни и нови деловни активности:

Активноста се состои од **континуирано обезбедување на информации и едукација** за постојниот бизнис сектор во општината, како и потенцијалните нови претприемачи и претприемачки, со цел истиот да се оспособи за пристап и користење на поволни финансиски средства и грантови за раст и развој на постојните бизниси и реализација на нови бизнис идеи и нови технологии и тоа:

- **Подобрување на капацитетите** за пристап до расположивите поволни кредитни линии од **Европската банка за обнова и развој и пристап до грантови од програмите на ЕУ** кои се насочени кон растот и развојот на МСП, а до кои ние и во моментот имаме пристап, како што се **програмата *ХОРИЗОНТ* 2020** на ЕУ, но со отпочнувањето на преговорите за членство во ЕУ ќе имаме пристап и до други програми чија главна цел е раст и развој на МСП:

- **Подобрени капацитети за пристап до ЕУ инструментот** за претпристапна помош **за земјоделство и рурален развој** кој што нуди една палета на широки можности за профитабилни инвестициони вложувања во земјоделието, во капацитети за производство и преработка на земјоделски производи, која што е

децентрализирана и се спроведува од Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој.

- **Поттикнување на свеста на локалното население** за искористување на епитетот кој Крива Паланка се уште го има, а тоа е **ЕКОЛОШКИ ЧИСТ РЕГИОН** во кој постојат идеални услови и предуслови за производство на здрава храна – органски произведена храна, за која секојдневно се повеќе и повеќе се зголемува побарувачката и економскиот ефект.

Органското земјоделство е добро за животната средина, подобро за бизнисот бидејќи понудата на пазарот е помала од побарувачката, со што постојат предуслови за раст и истото може да биде сериозен двигател на развојот на руралните средини и да ги одржува истите витални.

Предвиден буџет:

- **Мала европска куќа Крива Паланка - 100.000,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка - 100.000,00 денари**

2.4 Раст и развој на туризмот како значаен економски сектор

Герографската местоположба, изобилството со природни убавини, богатата флора и фауна, прекрасните планински падини, бистри изворски води и реки кои се протегаат од 500 до 2000 метри надморска висина, археологијата, богатото културно, историско, градителско и сакрално наследство, етнологијата и живата култура, но и традиционалните селски домаќинства се непроценливи и нудат широки можности за развој на повеќе видови туризам (транзитен, манастирски, летен, спортско рекреативен, зимски, етно-културен, манифестациски и селски туризам).

2.4.1 Развој на туристички локалитети:

Главните активности на општината во 2021 година ќе бидат насочени кон обезбедување на услови (урбанистичко-плански и технички) за уредување на нови содржини на туристичкиот локалитет „Калин Камен“ и изградба на пристапот и уредување на локалитетот „Станечки Водопади“. Реализацијата на овие два проекти ги градат основите за понатамошен развој на туристичките локалитети, зголемен интерес за инвестициони вложувања од приватниот сектор и развој на повеќе видови туризам (летен, зимски, спортско-рекреативен и селски).

(Општината аплицираше за планско техничка документација за изградба на така наречен - адреналински парк на локалитетот Калин Камен, кој во првата фаза ги помина квалификациите. Во прекуграничната програма со Србија од ИПА 2 предпристапниот инструмент на ЕУ, аплициравме со проект за изградба и уредување на пристапот – пешачка патека и уредување на локалитетот „Станечки водопади“, кој успешно е квалификуван и очекуваме потпишување на договор до крајот на годината.).

Предвиден буџет:

- **УНДП и Шведската агенција за меѓународен развој СИДА - 1.560.000,00 денари**
- **ИПА 2 - програма за прекугранична соработка со Р. Србија - 4.908.000,00 денари**

2.4.2 Развој на селски/агро туризам

2.4.2.1 Непосредниот допир со природата, традиционалните обичаи и селското стопанство претставуваат посебен потенцијал за развој на селскиот туризам. Селските домаќинства, тајните на селскиот живот и авантурите кои можат да се доживеат привлекуваат се поголем број на туристи. Посебно атрактивни за развој на агротуризмот се ридско планинските села каде е задржана традиционалната архитектура и традиционалниот начин на живеење.

Активноста се состои од обука и едукација насочена кон руралната жена (едукацијата ќе опфати и едно студиско патување во некоја од соседните земји за посета на добри практики и услуги во сферата на агротуризмот) како на своето секојдневие и работа да му даде додадена вредност и истото да го капитализира и да оствари значаен финансиски ефект, а во функција на развој на селскиот/агро туризам.

Во насока на поттикнување на претприемачкиот дух кај женската популација ќе биде организирана обука од сферата на бизнис менаџментот, лидерството и претприемаништвото во туризмот и во занаетчиството.

Целта на оваа активност е создавање на услови за креирање на приходи (основни или дополнителни) за локалното население од руралните делови на општината, како и поставување на рамка за поттикнување на руралниот развој и посебно руралниот туризам како дел од севкупната туристичка понуда на општината.

Предвиден буџет:

- **Буџет од други извори – 150.000,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка – 180.000,00 денари**

2.4.3 Јакнење на капацитетите на граѓаните за пристап до капитал за развој на селскиот туризам

Активноста се состои од обука и едукација на селските домаќинства за пристапот до капитал за реализација на инвестициони вложувања во делот на руралниот туризам и руралниот развој, обука и едукација на потенцијални корисници за можностите што ги нуди ЕУ инструментот за претпристапна помош за земјоделството и руралниот развој, посебно мерката 3 - Диверзификација и развој на руралните економски активности и развој на руралниот туризам, конкретни разработки на условите за аплицирање и подготовка на проектни примери.

ИПАРД програмите представуваат извонредна можност за диверзификација на руралните земјоделски активности, а производството и пласманот на органските производи во секторот на алтернативниот туризам представува најпрепознатлив бренд на локалниот туризам. Меѓутоа, проблемот со кој се соочуваме во моментот е недоволно користење на можностите што ги дава ИПАРД програмата и диверзификација на активностите преку поврзување на аграрот, органското производство и туристичката понуда, кое нешто, преку оваа активност, сакаме да го промениме.

Предвиден буџет:

- **Буџет од други извори – 50.000,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка - 50.000,00 денари**

2.5 Туристичко претставување и промоција на Општина Крива Паланка и набавка и поставување на туристичка информативна и урбана опрема

Активностите ќе бидат насочени кон промовирање на туристичките потенцијали и туристичката понуда на општината, можностите за инвестициони вложувања во

секторот туризам, со посебно внимание на можностите што ги нуди руралниот туризам.

Активноста се состои од:

1. изработка на аудио и видео информативни записи, но и подготовка, дизајн и печатење на информативни брошури и друг материјал за маркетинг и промоција на општината;
2. набавка и поставување на туристички инфо табли, патокази и друга урбано туристичка опрема.

Предвиден буџет:

- Агенција за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој на РСМ - 294.300,00 денари.
- Буџет на општина Крива Паланка - 352.000,00 денари

3. Зголемување на буџетските приходи на општината од донации/грантови од национални и меѓународни институции, организации, агенции и фондови и нивна алокација во капитална социоекономска инфраструктура, а со тоа и социо-економски развој на општината.

3.1 Сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти.

Една од круцијалните активности на Одделението за јавни дејности, економски развој и информатичка технологија, претставува подготовка, аплицирање и имплементација на проекти во најразлични области, финансирани од домашни и меѓународни донатори, програми, фондации, амбасади и сл. Процесот на имплементација на проектите претставува сложена активност која бара прецизно планирање и реализација како на проектните активности, така и на предвидениот проектен буџет.

Според утврдените правила за апликација за одредени проекти, во зависност од донаторот, покрај обезбедената донација предвидена во проектот, како неопходност се наметнува потребата од обезбедување на **средства за сопствено учество** кои мора да се запазат како прв услов за аплицирање за одреден проект. Секој донатор определува посебни услови кои локалната самоуправа треба да ги обезбеди како составен дел.

Со оваа програмска активност се предвидува сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти.

Од позначајните планирано е партиципација односно сопствено учество на Општина Крива Паланка за аплицирање и реализација на **меѓународни проекти со посебен акцент за ИПА фондовите**, како и заедничко учество во аплицирање и реализација на проекти со други општини од Република Македонија во рамки на Програмите на различни донатори, меѓународни асоцијации, фондови, амбасади и други, за **меѓуопштинска соработка и микрорегионални проекти**, како и партиципација, односно сопствено учество на Општина Крива Паланка за аплицирање и реализација на **регионални проекти** во рамките на **Североисточниот плански регион** согласно Законот за рамномерен регионален развој и Годишната програма за финансирање на регионални проекти на Бирото за регионален развој и проектите со средства од Агенцијата за финансиска поддршка во земјоделството и руралниот развој, како и други агенции.

Предвиден буџет:

- **ИПА 2 инструментот за претпристапна помош - 12.270.000,00 денари**
- **Биро за регионален развој - 5.547.635,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка - 2.700.000,00 денари**

3.2 Изработка на елаборати, студии, планска, стратешка, техничка документација, истражувања, ревизии и др.

Искористување на ИПА 2 предпристапниот финансиски инструмент на ЕУ, како и обезбедување непречен пристап до други финансиски инструменти и грантови на национално и меѓународно ниво за капитални инвестиции во делот на рехабилитација на постојната, како и доизградба, надградба и изградба на нова социо-економска инфраструктура, битна за подобрување на животот и забрзување на развојот на локалната заедница, потребни се одредени услови.

За да се подготви успешна апликација и да се добијат потребните согласности и одобренија потребно е општината да поседува одредена планска, техничка, стратешка и друг вид документација, согласно со законските прописи, но и критериумите на донаторите.

Затоа ова активност се состои од изработка на елаборати, студии, планска, стратешка и техничка документација, истражувања, ревизии и слично, заради реализација на одредени капитални инвестиции.

Предвиден буџет:

- **UN Women, ООН – 180.000,00 денари**
- **Буџет на општина Крива Паланка – 600.000,00 денари**

4. Други оперативни расходи и договорни услуги

За реализација на одредени активности на програмата за локален економски развој за 2021 година, потребни се одредени средства кои се неопходни за реализација на истите. Овде, пред сè, се мисли на договори за одредени услуги со правни или физички лица, односно исплата на хонорари, бидејќи општината во одредени области, а заради ефикасна и квалитетна реализација на активностите, не ја поседува потребната стручна експертиза и истата мора да ја обезбедува со надворешни експерти, вклучително и услуги за превод на проектна, тендерска и друг вид потребна документација за конкурентно аплицирање пред странски донатори.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка – 265.000,00 денари**

5. Градење на капацитети за подобрување на јавните/општинските услуги

5.1 Воведување на ИСО 9001:9015 стандардот - II фаза

Целта на овој проект е имплементација на Стандард за систем за управување со квалитет согласно меѓународните барања, а кој ќе воведо нови стандарди во начинот на работа и во пристапот кон граѓаните. Одговорна општинска администрација подразбира систем на организација на работни задачи, одговорности и систем на контрола, која беспрекорно ќе ја реализира улогата на сервис на граѓаните.

ISO 9001:2015 е најупотребуваниот стандард за менаџирање на квалитетот и е создаден околку седум принципи на менаџирање на квалитетот и тоа:

- Фокус кон корисниците
- Лидерство
- Вклученост на луѓето
- Подобрување
- Приод кон процеси
- Управување со врски
- Донесување на одлуки врз база на докази

Со воведувањето на стандардот ISO 9001:2015 општината покажува дека нуди услуги со постојан квалитет и услугите се ориентирани кон граѓаните во законска рамка, како и дека општината го зголемува позитивното искуство на граѓаните при извршување на надлежностите на општината и ќе се зголеми функционалноста на општинската администрација.

Имплементацијата на ИСО стандардот 9001:2015 се реализира во 2 фази, со тоа што во тек е реализацијата на првата фаза од воведување на стандардот, а во првата половина од 2021 година планираме да се заврши и втората фаза која се состои од сертифицирање, односно потврда дека општината го имплементирала стандардот од страна на овластена сертификациска куќа за ISO 9001:2015.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка - 120.000,00 денари**

5.2 Мобилна канцеларија

Оваа активност се состои од формирање на мобилна канцеларија во рамки на локаната самоуправа во соработка со ЛАГ „Осоговски Лисец“ за давање на стручни совети и помош на земјоделските стопанства, посебно во делот на искористување на ИПАРД фондовите за рурален развој. Мобилната канцеларија ја замислуваме како сервис на граѓаните од руралните средини, со тоа што преку месните заедници канцеларијата ќе биде присутна меѓу нив, ќе им помага и ги советува како во делот на земјоделието, така и во развојот на други рурални економски активности.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка - 200.000,00 денари**

5.3 Јавно приватно партнерство (ЈПП)

Активноста се состои од идентификација на области, можности и проекти во локалниот економски развој подобни за модели за ЈПП. Потребата од унапредување на инфраструктурата е непходен предуслов за успешен економски раст. Оттука, недостатокот од инфраструктурни проекти може негативно да влијае на севкупниот економски раст и на креирањето на нови работни места, што и е воочено години наназад, како во земјите членки на Европската Унија, така и ширум светот. Меѓутоа, често пати централната и локалните власти имаат ограничени извори на финансиски средства за инвестирање во капитални инфраструктурни проекти и давање на квалитетни јавни услуги.

Токму затоа, како клучно се наметнува прашањето за изнаоѓање на нови начини на финансирање на исплатливи инфраструктурни проекти и подобрување на квалитетот на јавните услуги. Со цел да се надмине растечкиот јаз помеѓу потребата од инфраструктурни проекти и

недостатокот од финансиски средства кај јавниот сектор за реализација на тие проекти, јавно-приватните партнерства (ЈПП) се јавуваат како растечки елемент во „набавката“ и подобрувањето на јавните услуги. Во тој контекст, наместо вообичаената практика инфраструктурните проекти и вршењето на јавните услуги да се финансираат исклучиво од централните и/или локалните буџети, преку различните модели на ЈПП се овозможува во нивното финансирање и вршење да биде вклучен и приватниот сектор.

Искуствата покажуваат дека преку моделот на ЈПП можат да се реализираат значајни капитални проекти, да се подобруваат јавните услуги и истите да генерираат одржлив развој на локалната заедница.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка - 120.000,00 денари**

6. Подршка на испораката на услуги од канцеларијата на СИПР

Општина Крива Паланка како дел од Североисточниот плански регион (СИПР), а со цел успешно функционирање на канцеларијата на СИПР и квалитена испорака на регионални услуги од истата, учествува и ја подржува одлуката на Советот на СИПР, кој го сочинуваат градоначалниците на 6-те општини од СИПР, за плаќање на одреден износ на сметката на СИПР како членарина.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка - 200.000,00 денари**

7. Заедницата на единици на локална самоуправа која е своевиден сервис на единиците на локална самоуправа

Општина Крива Паланка како оснивач и членка на Заедницата на единици на локална самоуправа (ЗЕЛС), која е своевиден сервис на единиците на локална самоуправа, активно и континуирано ги користи услугите испорачани од ЗЕЛС и има обврска кон ЗЕЛС да плаќа годишна членарина.

Предвиден буџет:

- **Буџет на општина Крива Паланка - 200.000,00 денари**

**БУЏЕТ НА ПРОГРАМАТА
ЗА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ
НА ОПШТИНА КРИВА ПАЛАНКА ЗА 2021**

1	Креирање на конкурентни предности на локалното деловно опкружување и бизнис средина примамлива за нови зелени економски инвестиции (домашни и странски).				
АКТИВНОСТИ		ВРЕМЕНСКИ ПЕРИОД	РЕЗУЛТАТИ	НОСИТЕЛ НА АКТИВНОСТА	БУЏЕТ МКД
1.1 Подготовка на урбанистичко планско техничка документација		Континуирано 2021	Изградени услови за генерирање на нови инвестициони вложувања	-Општинската администрација -Градоначалник - Совет	Активноста ќе се реализира преку други оперативни програми
1.2 Поддршка на локалниот економски развој преку партиципативно учество на заедницата, отчетност и транспарентност на општината		Континуирано 2021	Демократско, транспарентно, отчетно и демократско владеење	-Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ -Градоначалник	320 000,00
2	Јакнење и развој на мали и средни претпријатија (МСП)				
2.1 Изработка на база на податоци на МСП кои функционираат на територијата на општината		Јануари – Април 2021	Регистар на податоци/информации	-Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ	нема буџетски импликации
2.2 Јакнење на претприемачките вештини и капацитети на постојните и нови - потенцијални претприемачи и претприемачки		Континуирано 2021	Изградени претприемачки капацитети кај 50 учесници/учеснички	-Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник - Стопанска Комора на РСМ	120 000,00
2.3 Подобрени капацитетите на локалната бизнис заедница за пристап до капитал за постојни и нови деловни активности		Континуирано 2021	Генерирани нови инвестициони вложувања	-Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ -Мобилна канцеларија -Градоначалник -Стопанска Комора на РСМ	200 000,00

			- Мала Европска куќа	
2.4 Раст и развој на туризмот како значаен економски сектор: 2.4.1 Развој на туристички локалитети 2.4.2 Развој на селски/агро туризам 2.4.3 Јакнење на капацитетите на граѓаните за пристап до капитал за развој на селскиот туризам	Континуирано 2021	Генерирани нови инвестициони вложувања	- Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник - Мобилна канцеларија - Стопанска Комора на РСМ	- 6 668 000,00/ - други извори - 230 000,00/буџет на општина Вкупно 6 898 000,00
2.5 Туристичко претставување и промоција на Општина Крива Паланка и набавка и поставување на туристичка информативна и урбана опрема	Континуирано 2021	Зголемен број на туристи и обем на услуги	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник - ЛАГ „Осоговски Лисец,,	- 294 300 АФПЗРР - 352 000,00 – буџет на Општина Вкупно 646 300,00
3	Зголемување на буџетските приходи на општината од донации/грантови од национални и меѓународни институции, организации, агенции и фондови и нивна алокација во капитална социоекономска инфраструктура а со тоа социоекономски развој на општината.			
3.1 Предвиден буџет од донации/грантови од национални и меѓународни институции, организации, агенции и фондови и нивна алокација во капитална социоекономска инфраструктура	Континуирано 2021	Генерирани нови инвестициони вложувања	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	17 817 635,00
3.1 Сопствено учество во општински, регионални, национални и меѓународни проекти.	Континуирано 2021	Имплементирани нови инвестициони проекти	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	2 700 000,00
3.2 Изработка на елаборати, студии, планска, стратешка, техничка документација, истражувања, ревизии и др.	Континуирано 2021	- Изработени нови стратешко плански, технички документи - Аплицирани нови проекти	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	- 180 000,00 UN Women - 600 000,00 буџет на општина Вкупно 780 000,00
4	Други оперативни расходи и договорни услуги			
4. Други оперативни расходи и договорни услуги	Континуирано 2021	Извршени експертски и консултантски услуги	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	265 000,00
5	Градење на капацитети за подобрување на јавните- општинските услуги			

5.1 Воведување на ИСО 9001:9015 стандардот - II фаза	Јануари – Јуни 2021	добие сертификат за исполнување на стандардот ISO 9001-9015	- Раководството за управување со квалитет - Градоначалник	120 000,00	
5.2 Мобилна канцеларија	Јануари – Март 2021	Подобрен сервисот на услуги кон граѓаните	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник -ЛАГ „ Осоговски Лисец,,	200 000,00	
5.3 Јавно приватно партнерство (ЈПП)	Континуирано 2021	Изработена база на податоци - идентификувани области, можности и проекти во локалниот економски развој подобни за модели за ЈПП, насочени кон генерирање на развој	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	120 000,00	
6. Подршка на испораката на услуги од канцеларијата на СИПР/ членарина за 2021 година	Континуирано 2021	Подобрена испораката на регионални услуги од СИПР	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	200 000,00	
7.Заедницата на единици на локална самоуправа која е своевиден сервис на единиците на локална самоуправа/ членарина за 2021	Континуирано 2021	Континуирано користење на услуги од ЗЕЛС	Одделение за јавни дејности, ЛЕР и ИТ - Градоначалник	200 000,00	
				Вкупен буџет	30 586 935,00
Буџет планиран од Буџетот на Општината				5 307 000,00	
Буџет планиран од други извори:				25 279 935,00	
Вкупно				30 586 935,00	

За реализација на целите на **програмата**, Општина Крива Паланка ќе ги превземе сите потребни активности и ќе ги стави на располагање техничките и човечките ресурси. Ќе соработува со сите чинители (организации, институции и поединци), вклучително граѓанските организации и месните заедници, кои и ќе бидат еден од главните партнери во реализацијата на активностите.

Носител на реализацијата на програмските активности е **Одделението за јавни дејности, економски развој и информатичка технологија** во општината, кое исклучително ќе води сметка за постигање на програмските цели и родовата рамнотеженост при реализација на активностите и алокација на финансиските средства.

МЕТОДИ НА РАБОТА

Основни методи кои ќе бидат користени во реализација на активностите се:

- **Работни средби** - Организирани за координација помеѓу интерсекторската работна група за стратешко планирање и буџетирање, Комисијата за еднакви можности при Советот на Општина Крива Паланка, Градоначалникот, општинската администрација и другите партнери во реализација на активностите (експерти од одредени области, НВО-и, целни групи на граѓани и др.) кои ќе учествуваат во имплементацијата на активностите;
- **Дискусионо обучувачки методи** - ќе бидат користени во рамките на спроведување на обуките, предавањата, советувањата и сл. согласно активностите. Во формата на обуките, предавањата, советувањата и сл. ќе се користат современи образовни технологии, аудио визуелни и мултимедијални образовни продукти, во зависност од новонастанатата ковид ситуација и функционирање во услови на епидемија;
- **Истражувачко аналитички методи** - ќе се користат при анализа на постигање на целите. Приоритетно ќе се применуваат методите на анализа, собирање, анализирање и систематизирање на информацијата (интервјуа и анкети со целните групи);
- **Информативно промотивни методи** - овој тип на методи ќе се користи при дистрибуцијата и презентирањето на рекламните и пропагандните материјали, организацијата на обуките, предавањата, советувањата и други потреби согласно содржината на активностите;
- **Правни методи** - ќе се користат при планирањето на програмско оперативните активности, договорни услуги и друго;
- **Финансиско сметководствени методи** - ќе се користат во процесот на подготовка на буџетите за секоја активност поединечно, периодичните и финалните финансиски извештаи за реализација на активностите;

ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирањето на активностите ќе се реализира со средства од Буџетот на Општина Крива Паланка и буџет од други извори (регионални, национални, меѓународни програми, проекти и фондови).

МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Одделението за јавни дејности, економски развој и информатичка технологија, за текот и реализацијата на програмата тековно ќе го информира Секторот за општи и правни работи, финансиски прашања и локален економски развој, Градоначалникот, интерсекторската работна група за стратешко планирање и буџетирање и Комисијата за еднакви можности при Советот на Општина Крива Паланка.

Секторот за општи и правни работи, финансиски прашања и локален економски развој, интерсекторската работна група за стратешко планирање и буџетирање и Комисијата за еднакви можности при Советот на Општина Крива Паланка ќе го следат текот и динамиката на спроведување на Програмата и ќе даваат свои оценки, како и предлози за неопходни промени се со цел постигнување на утврдените цели,

Одделението за јавни дејности, економски развој и информатичка технологија, до Градоначалникот и Советот на Општината, ќе достави годишен извештај за имплементација на активностите и реализација на програмските цели.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Програмата влегува во сила со денот на донесувањето, истата ќе се објави во „Службен гласник на Општина Крива Паланка“, а ќе се применува од 01.01.2021 година.

Бр. 09 – 3365/15
27.11. 2020 год.
Крива Паланка

Совет на Општина Крива Паланка
Претседател
Изабела Павловска